Oudste kerk van Aruba op de schop

ORANJESTAD — Een stiltecentrum moet het worden, een plek om even tot rust te komen en te mediteren, ongeacht je (niet-) religieuze achtergrond. Het oudste kerkje van Aruba wordt met een grote renovatie weer in volle glorie hersteld.

door onze verslaggever
Leanne van Spronsen

Met voorzichtige hand strijken de bouwvakkers een nieuwe stuclaag op de binnenmuren glad. Van de buitenmuren bladdert de verf af en wordt de brokkelige muur zichtbaar. Het is nauwelijks voor te stellen dat dit kerkje vroeger haast op het strand stond, waar nu tientallen auto's bumper aan bumper door de stad kruipen. Het is het op één na oudste gebouw van Aruba - alleen Fort Zoutman is ouder - en het oudste nog bestaande kerkgebouw van het eiland.

Foto: Leanne van Spronsen

Ernst Stutterheim

Foto: Leanne van Spronsen

De renovatie van Kerki 1846 is in volle gang.

Vluchtelingen

Ernst Stutterheim, dominee van de Protestantse Kerk in Oranjestad en Seroe Colorado, neemt *Amigoe* mee terug in de tijd. Hij noemt verschillende Arubaanse achternamen met een Franse herkomst, zoals Laclé, Ponson en Solognier. In 1572 vond tijdens een bruiloft in Parijs een massale moordpartij plaats op Franse protestanten (hugenoten), de bloedbruiloft. In de maanden daarna vluchtten duizenden hugenoten naar het buitenland en kwamen zo ook op Aruba terecht. "We weten dat in 1822 een groep protestanten bij elkaar kwam om kerkdiensten te houden. In 1846 is dit gebouw gekocht van de familie Arends, toen nog een woonhuis. Later is de toren gekomen. In 1864 erkende koning Willem III de Protestantse Kerk van Aruba officieel."

Gluren

De *porch* aan de straatkant van het gebouw was er toen nog niet. "Er was een dominee die het vervelend vond dat mensen vanaf de straat naar binnen konden kijken", vertelt Stutterheim. In 1910 werd daarom een stukje aangebouwd. Waarschijnlijk maakten ook andere geloofsgemeenschappen gebruik van het gebouw, maar dit is niet gedocumenteerd.
In 1950 werd het grote kerkgebouw naast het kleine kerkje gebouwd, omdat het te klein werd. 'Kerki 1846', zoals het vaak genoemd wordt, fungeerde vooral als stijlvolle locatie voor huwelijken en andere vieringen. In de jaren negentig renoveerde een voorganger het gebouwtje een beetje, maar daarna is er niet veel aan onderhoud gedaan. Termieten deden zich tegoed aan de dakbalken.

Herinneringen

De belangrijkste reden waarom het kerkje opgeknapt wordt, zijn dierbare herinneringen van Arubaanse protestanten aan het gebouw. Velen zijn daar gedoopt of getrouwd. "In 2013 zijn we begonnen met een *fundraising*, waar we 320.000 florin mee ophaalden." Toch was dat bedrag te weinig. Monumentenbureau had berekend dat er zeker 7 ton nodig was. "Dat zagen wij niet zitten, want wie gaat dat betalen? We wilden het doen met het geld dat we hadden." Stichting Rescata Kerki 1846 besloot haar eigen weg te gaan.

Zoute stenen

De renovatie begon rond kerst vorig jaar met het uitroeien van alle termieten. "De kerk is gebouwd op zand, met stenen en zand van het strand en bevat dus veel zout. Als daar water bij komt, gaat de verf bobbelen." Een nieuwe pleisterlaag was hard nodig. Het orgel stond eerst op een balkon, maar daarachter bleken twee unieke pilaren schuil te gaan. "We hebben besloten het orgel beneden neer te zetten, zodat de pilaren weer goed zichtbaar zijn." Ook de 'aanbouw' uit 1910 blijft, hoewel dat een discussiepuntje was. "Het is niet helemaal origineel, maar inmiddels ook honderd jaar oud. Arubanen kennen dit ook alleen met *porch*." Stutterheim benadrukt dat hij slechts de woordvoerder is van het project, want dat een heel team van vrijwilligers van binnen en buiten de kerk meehelpt om dit gebouw te restaureren.

Stilte

Het is nog niet helemaal duidelijk wat voor functie het kerkje uiteindelijk gaat krijgen. "Het grote gebouw is voor aanbidding, want daar hebben we een groot orgel, een piano, een drumstel en plaats voor 150 mensen. Dat is expressief naar God toe. Het kleine kerkje wil ik gebruiken om te ontvangen ván God, voor het praten in gebed en het luisteren door mediteren." Met bidden haal je alleen geen geld op, lacht Stutterheim. "We willen het weer aanbieden voor huwelijken, misschien weleens verhuren als collegezaal voor de universiteit." Het belangrijkste doel is echter om het een stiltecentrum te maken. "Net als Alto Vista. Alleen is het daar niet meer zo stil."